

Samenvatting

Het college heeft ingestemd met de vrijgave van de 'Notitie Reikwijdte en Detailniveau' zoals die door het Programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL) voor het Geulstroomgebied is opgesteld. WRL is na 2021 opgericht om de waterveiligheid in Zuid-Limburg te vergroten en de regio beter te beschermen tegen wateroverlast en overstromingen. De aanleiding was de extreme wateroverlast in juli 2021, waarbij de Geul en andere Limburgse beken buiten hun oevers traden met grote schade tot gevolg. WRL werkt in dit kader aan een programma voor het gehele stroomgebied van de Geul, onderzoekt verschillende typen maatregelen en combineert deze. Het Programma onder de Omgevingswet legt deze vast. Daarvoor is de Notitie Reikwijdte en Detailniveau 'planMER Programma Stroomgebied Geul' opgesteld. Na vaststelling zal de Notitie Reikwijdte en Detailniveau worden vrijgegeven voor inspraak en terinzagelegging.

1. Beslispunten

1. De Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) "planMER¹ Programma Stroomgebied Geul" vast te stellen en vrij te geven voor inspraak. Dit middels een "kennisgeving" en terinzagelegging.
2. Het collegebesluit, inclusief bijlagen, actief openbaar te maken, maar niet eerder dan nadat alle partijen de NRD bestuurlijk hebben vastgesteld.

Besluit Burgemeester en wethouders d.d. 17 maart 2026:

Conform.

¹ Een planMER (plan-Milieueffectrapportage) is een onderzoek naar de mogelijke gevolgen voor het milieu van een plan of beleidsdocument. Het wordt gebruikt bij ruimtelijke plannen of programma's, zoals omgevingsvisies, bestemmingsplannen of regionale beleidsstrategieën.

In het kort betekent een planMER:

- Het brengt milieueffecten in beeld (zoals natuur, geluid, luchtkwaliteit, water, gezondheid);
- Het helpt om alternatieven te vergelijken (bijv. verschillende locaties of ontwikkelopties);
- Het ondersteunt bestuurders om betere, onderbouwde keuzes te maken;
- Het is vaak verplicht bij plannen die grote impact op de omgeving kunnen hebben.

2. Aanleiding

Na de extreme neerslag in de zomer van 2021 is het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL) opgestart. De gezamenlijke overheden in Limburg hebben daarmee onderschreven dat alleen door samenwerking en het bundelen van bevoegdheden en uitvoeringskracht de waterveiligheid van de regionale wateren (de zijbeken van de Maas) te verbeteren valt. De ambitie van het programma WRL is om de Limburgse samenleving beter voor te bereiden en te beschermen tegen extreme neerslag als gevolg van klimaatverandering. Centraal in de aanpak staat het concept van Meerlaagsveiligheid, vanuit de lagen: preventie, gevolgbeperving en klimaatbewustzijn.

In het programma WRL zijn de drie lagen (pijlers) benoemd waarlangs de waterveiligheid van de zijrivieren van de Maas verbeterd kan worden:

1. Vergroten van de fysieke robuustheid watersysteem, en daarmee het verlagen van de waterstand op de plekken waar overlast is geweest of kan ontstaan en/of het beter beschermen van deze locaties tegen hoge waterstanden.
2. Verankeren van water en bodem sturend als principe in de ruimtelijke ordening, om overlast in de toekomst te voorkomen.
3. Vergroten van weerbaarheid van inwoners, om de gevolgen van hoge waterstand te beperken.

Voor de aanpak van het stroomgebied van de Geul is door alle samenwerkende overheden een werkgebiedsplan vastgesteld waarin de wijze en randvoorwaarden waarop (bestuurlijk) samen zal worden gewerkt, is beschreven alsmede hoe het proces is ingericht om tot een samenhangend pakket aan maatregelen te komen. Dit werkgebiedsplan is eerder in de periode oktober november 2024 door de afzonderlijke colleges van de deelnemende gemeenten en het AB van het waterschap vastgesteld.

Voor het stroomgebied van de Geul vindt nu een verkenningfase plaats, waarin de mogelijke maatregelen worden onderzocht en gewogen. De verkenningfase zal uitmonden in een voorkeursvariant voor een samenhangend pakket aan waterbeheersmaatregelen. Deze voorkeursvariant zal worden opgenomen in het stroomgebiedsplan, dat geldt als 'programma' in de zin van de Omgevingswet (art. 3.5 Ow).

Voor het gezamenlijk programma in de zin van de Omgevingswet zijn het college van Gedeputeerde Staten, Burgemeesters en Wethouders van de deelnemende gemeenten en het Algemeen Bestuur van het Waterschap gezamenlijk het bevoegd gezag voor wat betreft de vaststelling ervan. Voor de

voorbereidende besluiten (vaststellen NRD en opstellen ontwerp Programma) zijn het college van Gedeputeerde Staten, Burgemeesters en Wethouders van de deelnemende gemeenten en het Dagelijks Bestuur van het Waterschap Limburg het bevoegd gezag.

Het programma is kaderstellend voor de verlening van omgevingsvergunningen en voor de te nemen waterbeheermaatregelen/wateractiviteiten, daardoor is het opstellen een planMER verplicht.

Bovendien is op voorhand niet uitgesloten dat het programma leidt tot significant negatieve effecten op Natura2000 gebieden, waardoor er zogenaamde “Passende beoordeling” noodzakelijk is, hetgeen ook tot een planMER-plicht leidt. Als eerste stap in de planMER procedure stellen alle betrokken partijen een Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het planMER ten behoeve van het Programma Stroomgebied Geul op.

De betrokken overheden zijn:

- de Provincie Limburg,
- het Waterschap Limburg
- en de gemeenten van het werkgebied Maastricht Heuvelland, Dit zijn de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Simpelveld, Vaals, Valkenburg, en Voerendaal.

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het Programma Stroomgebied Geul zal, nadat alle partijen deze hebben vastgesteld, worden gepubliceerd op www.overheid.nl en door de afzonderlijke partijen op de gebruikelijke plaats en tijden ter inzage worden gelegd.

3. Beoogd effect

Beoogd resultaat is het komen tot de vaststelling van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau planMER Programma Stroomgebied Geul, daarvan kennis te geven en de NRD vrij te geven voor inspraak.

4. Argumenten

1.1 Het programma is kaderstellend voor de verlening van omgevingsvergunningen voor de te nemen waterbeheermaatregelen/wateractiviteiten en daardoor is het opstellen een planMER verplicht. Bovendien is op voorhand niet uitgesloten dat het programma leidt tot significant negatieve effecten op Natura2000 gebieden, waardoor er zgn. Passende beoordeling noodzakelijk is, hetgeen ook tot een planMER-plicht leidt.

1.2 Voor de bestuurlijke aansturing van het werkgebied Maastricht Heuvelland is een bestuurlijk regieteam gevormd. In dit bestuurlijk regieteam Maastricht-Heuvelland hebben zitting de Provincie Limburg, het Waterschap Limburg en de gemeenten van het werkgebied Maastricht Heuvelland. Dat

zijn de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Simpelveld, Vaals, Valkenburg, en Voerendaal. Er is met de bestuurders van het Bestuurlijk Regieteam afzonderlijk afgestemd over de inhoud van de reactienota.

Behalve initiatiefnemer voor de mer-procedure en het op te stellen planMER, zijn genoemde partijen ook bevoegd gezag voor wat betreft de uiteindelijke instemming met planMER en de vaststelling van het programma. Dat houdt in dat zij naast vaststelling van de NRD, verantwoordelijk zijn voor kennisgeving, raadpleging van adviseurs, participatie, kwaliteitsbeoordeling en besluitvorming over het planMER en het programma. De organisatie van het programma WRL neemt een administratief coördinerende rol op zich, hetgeen zoveel inhoudt als dat zij erop toeziet dat de inspraakprocedure synchroon tussen alle partijen verloopt en de behandeling van reacties afgestemd zal plaatsvinden.

2.1 Voor het gezamenlijk programma in de zin van de Omgevingswet zijn het college van Gedeputeerde Staten, Burgemeesters en Wethouders van de deelnemende gemeenten en het Algemeen Bestuur van het Waterschap gezamenlijk het bevoegd gezag voor wat betreft de vaststelling ervan.

5. Kanttekeningen of risico's

1.1 Het accent van dit programma ligt met name in de Heuvelland gemeenten, het raakt het grondgebied van Maastricht maar voor een klein gedeelte, het gebied tussen de Klipperweg en de Geul maakt deel uit van de projectbegrenzing.

2.1 Ondanks het feit dat het grondgebied van Maastricht maar voor een zeer beperkt deel uitmaakt van het projectgebied heeft de gemeente Maastricht zich gecommitteerd aan deze aanpak en doet daarin als volwaardig partner mee.

6. Financiële gevolgen

Een en ander heeft geen financiële gevolgen voor de gemeente Maastricht.

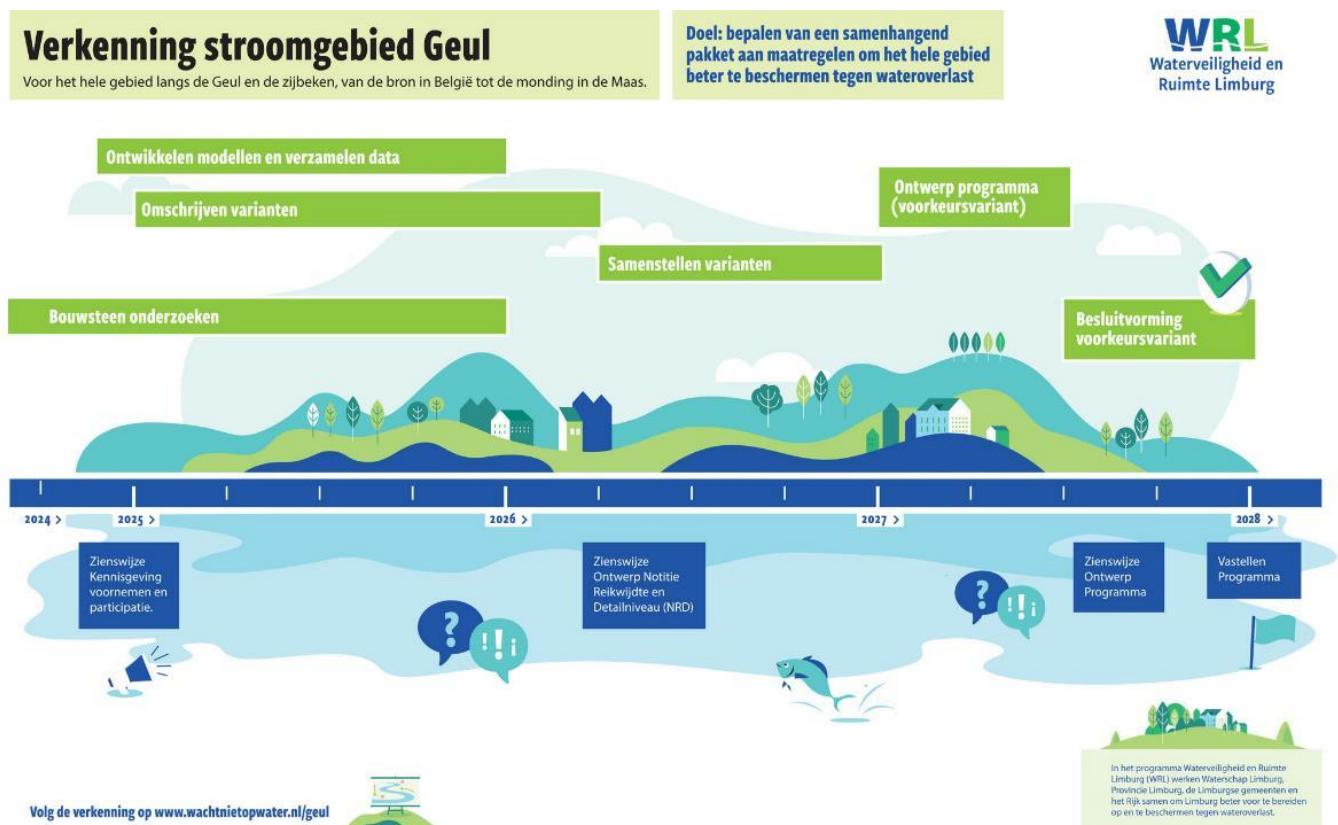
7. Vervolgtraject besluitvorming, uitvoering en evaluatie

Tijdens de verkenning worden er vanuit WRL verschillende pakketten samengesteld (varianten), elk met een andere combinatie van maatregelen, die leiden tot verbeteren van de waterveiligheid.

Daarna wordt in beeld gebracht wat deze varianten betekenen voor de leefomgeving, hoe ze de waterveiligheid verbeteren en wat het kost. De uiteindelijk gekozen voorkeursvariant wordt vastgelegd in een Programma onder de Omgevingswet. In de tweede helft van 2025 zijn studies uitgevoerd naar de afzonderlijke maatregelen, zoals natuurlijke maatregelen, bergingsmaatregelen, maatregelen voor

vergroting van de afvoer en beschermingsmaatregelen Deze uitwerkingen zijn thans afgerond. In bijgevoegde (onderstaande) figuur kunt u zien op welke wijze de uitwerkingen passen in het proces van de verkenning voor het stroomgebied van de Geul.

Voor het opstellen van het programma, dat het kader gaat vormen voor de te nemen waterbeheermaatregelen, is de opstelling van een planMER verplicht. Als eerste stap in de planMER procedure is een notitie Reikwijdte en Detailniveau opgesteld. In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) wordt vastgelegd welke effecten op de leefomgeving milieueffecten onderzocht worden en op welk detailniveau dit gebeurt en op welke wijze de te onderzoeken varianten beoordeeld worden. De NRD geeft richting aan het opstellen van het planMER.

8. Communicatie

Na vaststelling door alle colleges en Dagelijks Bestuur van Waterschap Limburg, vindt de kennisgeving ervan en terinzagelegging van de NRD langs plaats via de daarvoor vereiste kanalen (o.a. Overheid.nl).

Aandachtspunt bij de vaststelling is dat het Collegebesluit pas extern gecommuniceerd kan worden op het moment dat de laatste partij het vaststellingsbesluit heeft genomen. De vaststellingsbesluiten (en onderliggende nota's) zullen daarom tot dat moment nog niet openbaar moeten zijn. Datzelfde geldt ook voor de inhoud van deze nota en het College besluit.

Op 9 en 13 april 2026 is een gezamenlijke informatiebijeenkomst gepland voor de raadsleden van de acht betrokken gemeenten, het Algemeen Bestuur van het Waterschap Limburg en Provinciale Staten. Zij hebben hiervoor reeds een uitnodiging ontvangen.

Voor inwoners en belanghebbenden zal op 13 april 2026 een informatiebijeenkomst worden georganiseerd. Hierover zal via de gebruikelijke kanalen richting de omgeving worden gecommuniceerd.